

TAMARA BALAN

cl. a XII-a, LT „Ion Creangă”, mun. Chișinău

Remediu pentru suflet

„Bibliotecile nu se fac, ele cresc.”
Augustine Birrell

Nu sperați că veți scăpa de cărți. Așa se intitulează cartea despre plăcerea lecturii, scrisă de Umberto Eco și Jean-Claude Carrière. Îndrăgostiți cu patimă de obiectul numit carte, păstrători de exemplare cu valoare afectivă, ba chiar colecționari de rarități bibliofile, au redat într-un mod foarte captivant ideea că nu există vreun înlocuitor pentru obiectul numit carte. De aceea voi cita în continuare două mici fragmente care susțin această părere:

„În locuința principală și în cele secundare am cincizeci de mii de cărți. E vorba însă de cărți moderne. Colecția mea de cărți rare totalizează o mie două sute de titluri. (...) O colecție de cărți este un act solitar, și rar găsești oameni care îți pot împărtăși pasiunea. Dacă ai o colecție de tablouri frumoase, oamenii vor veni să le admire. Dar nu vei găsi niciodată un ins pe care să-l intereseze cu adevărat colecția ta de cărți vechi. (...) Am spus, este un viciu solitar. Din motive misterioase, atașamentul pe care-l poți avea pentru o carte nu e legat în niciun fel de valoarea ei. Am cărți fără mare valoare comercială, dar la care țin foarte mult.” *U.E.*

„Mi-a fost și mie spartă casa odată. Hoții au luat televizorul, un aparat de radio și alte fleacuri, dar nici măcar o singură carte. Au furat de vreo zece mii de euro; dacă luau o singură carte plecau cu o sumă de cinci sau de zece ori mai mare. Ignoranța lor e șansa noastră.” *J.C.-C.*

Pasiunea pentru lectură a stimulat consumul de carte și a inspirat formarea marilor colecții și a bibliotecilor. Păstrătoare ale unor tezaure de cultură, bibliotecile pot deveni, ele însele, veritabile monumente de artă.

O carte bună se simte bine într-o bibliotecă frumoasă! Cu toate că există un număr impresionant de biblioteci pe întreg mapamondul, doar câteva reușesc să atragă prin frumusețe și fast pasiunea de lectură. Să vedem care sunt aceste „remedii pentru suflet”, așa cum le numea faraonul Ramses al II-lea.

Zbor imaculat cu Micul Prinț,
Claudia Partole

Să începem cu **Biblioteca Marciana** din Veneția, numită astfel după Sfântul Apostol Marcu, patronul orașului, al cărui simbol, leul, îl aflăm peste tot în oraș, de la coloana din Piața San Marco până la siglele unor instituții. Încă din 1362, poetului Petrarca i-a încolțit ideea creării unei biblioteci publice la Veneția și, la moartea sa, el i-a lăsat orașului

întreaga lui bibliotecă. **Libreria di San Marco** a luat ființă ca urmare a donației cardinalului grec Visarion, care, în anul 1468, a oferit Republicii Veneția colecția lui de circa 1.000 de codice latinești și grecești, pentru ca ele să constituie nucleul unei biblioteci publice. **Biblioteca Marciana** cuprinde 13.057 de manuscrise, 2.884 de incunabile (exemplar de carte tipărită înainte de anul 1500), 24.054 de așa-numite cinci-centine (cărți editate în secolul al XVI-lea) și 3.850 de periodice (dintre care 960 curente), dar este renumită pentru fondul său de publicații grecești (unul dintre cele mai importante din lume), pentru manuscrisele și edițiile venețiene rare.

După un incendiu devastator, cu câteva secole în urmă, **Biblioteca Congresului din Washington** a renăscut din cenușă prin decizia lui Thomas Jefferson de a vinde 6.000 dintre volumele sale pentru 23.900 de dolari. Situată în trei clădiri în Washington D.C., **Biblioteca Națională a Statelor Unite ale Americii** este cea mai mare bibliotecă a lumii după numărul de rafturi și deține cel mai mare număr de cărți. Azi, rafturile clădirii impunătoare găzduiesc 120 de milioane de opere, printre ele numărându-se 54 de milioane de manuscrise, 18 milioane de cărți și 4,5 milioane de hărți.

„La Barcelona, totul pare un pretext pentru realizarea de colecții particulare specifice: muzica, dragostea pentru femeie, marea... în fine, cam orice este pretext pentru constituirea unei colecții de carte”, spunea Rossend Arus,

cunoscut filantrop, care și-a dăruit numele edificiului modernist construit în Barcelona în 1895 și care reunește una dintre cele mai bogate arhive din lume. Colecția de carte întrunește 36.000 de volume, manuscrite religioase și pergamente, toate situate într-un climat de umiditate controlată și, ca o curiozitate mai curând ecologică, biblioteca are și lilieci „librari” – micuțele zburătoare care circulă liber prin bibliotecă sunt mari consumatoare de insecte și larve specifice bibliotecilor cu cărți pe suport de hârtie.

Franța, țara ce primește cel mai mare număr de turiști din lume, vinde anual cam 360 de milioane de cărți. Ea a deschis un hotel dedicat lecturii. **Villa Lutece Port Royal** este practic decorată cu cărți și poate fi închiriată cu prețul de 260 de euro per cameră, per zi. La intrare, texte literare decorează geamurile ușilor, în camere paturile reproduc mobilele din manuscrite pe pergament, caligrafiate în secolul al XVIII-lea, iar țesătura cu care sunt tapisate fotoliile de lectură are drept desen texte de manuscrite literare.

Unitate, Ion Puiu

Biblioteca Națională „François Mitterrand” sau Biblioteca Națională a Franței a fost imaginată de președintele

Mitterrand. Cândva, ea a purtat numele Biblioteca regelui, acum se numește Biblioteca Națională, iar farmecul său constă tocmai în această sinteză, o reunire a colecțiilor particulare ale regilor Franței. Biblioteca are o colecție uriașă, de peste 13 milioane de documente, 315 milioane de cărți, peste un milion de documente sonore și multimedia, peste 3.000 de reviste și ziare, franceze și internaționale. Aici se află întreaga producție editorială a Franței, de la originile sale, începând din secolul al XVI-lea. Naționalizată și devenită biblioteca tuturor francezilor studiosi, ea a fost sporită de celebre donații, dintre care cea a lui Victor Hugo a rămas în istoria evenimentelor epocii sale.

Existau în urmă cu ceva ani așa numitele biblioteci de cartier, cu sedii absolut ciudate – de exemplu, pe la parterul blocurilor, între o șaormerie și un supermarket non-stop – însă zău că, cel puțin acum, când au dispărut toate, acum, când la un târg de carte se cumpără cărți doar pentru că sunt la 10 lei bucata, așa prefera să mai fi supraviețuit și cele de cartier. Din păcate, acest lucru – la noi cel puțin – nu mai este posibil. Dragostea de cărți însă și nevoia de a le ține cât mai aproape, fără să investești în ele, îi face pe unii să caute soluții. Sătenii din Cuning, Marea Britanie, au găsit un mod neobișnuit de a învinge lipsa de biblioteci din zona lor prin transformarea unei vechi cabine telefonice într-un oficiu de schimb pentru cărți. Cabina a fost transformată în ceea ce se poate numi cea mai mică bibliotecă britanică, iar acum

găzduiește 100 de titluri. Sătenii s-au adunat împreună pentru a configura micuța bibliotecă după ce biblioteca lor mobilă a fost desființată. „Este o idee atât de bună, spune Angela Buchanan, rezidentă a localității, deoarece cea mai apropiată bibliotecă se află în Wells, la 4 mile distanță, așa că dacă nu vrei să mergi până în oraș, dar ai rămas fără ceva de citit, este grozav că poți folosi noua bibliotecă.” Tot felul de cărți interesante pe rafturile micuței biblioteci – manuale, cărți ilustrate, romane bune. Micuța bibliotecă este deschisă în fiecare zi, 24 de ore, iar noaptea este luminată. Există și un control regulat din care poți și sigur ce titluri se află în mișcare și care sunt mai puțin „circulate”. Acestea sunt apoi transportate la un magazin de caritate pentru a lăsa loc unei colecții noi, proaspete.

Nu știu care e viitorul cărților, or, se vorbește deja despre implantarea de cunoștințe, adică „scrierea” direct în minte, când suportul este chiar creierul omenesc. Și atunci, cine știe ce înțeles îi va mai fi atribuit cuvântului „carte”. Cât despre biblioteci, în formula cunoscută astăzi, ar putea oare să dispară? Avem nevoie de o „boală nebulă a cărții” sau de o „gripă bibliotecară” ca să putem molipsi de această patimă pentru cărți cât mai multă lume. Iar, până la urmă, nu mai contează dacă citești într-un Port Royal, unde sunt 360.000.000 de cărți, sau într-o cabină telefonică, unde sunt doar 100, atâta timp cât mai acorzi importanță acestei îndeletniciri care este un adevărat *remediu pentru suflet*.